

Jeskyně pro veřejnost v „době covidové“

Petr Zajíček

Již druhým rokem se potýkáme s pandemií koronaviru covid-19. Situace postihuje ekonomiku, firmy, jednotlivce, společenský a kulturní život. Vlny opatření průběžně doléhají i na 14 jeskyní zpřístupněných veřejnosti. Přesto se

pracovníci Správy jeskyní České republiky i návštěvníci podzemí s nástrahami a komplikacemi úspěšně potýkají. Kromě běžných prohlídek se letos podařilo v jeskyních zorganizovat i řadu dalších zajímavých doprovodných akcí.

Spokojenost navzdory omezením

V roce 2021 byl začátek turistické sezony v důsledku koronavirové pandemie velmi poznamenán. Kulturní a přírodní památky s organizovanými skupinami návštěvníků byly uzavřeny až do konce května. Teprve 1. června byl zahájen provoz i na všech 14 zpřístupněných jeskyních České republiky. Počtem omezené skupinky návštěvníků vstupovaly do jeskyní s respirátory, a nejínak na tom byli i průvodci. Každý zájemce o podzemní krásy se navíc musel prokázat bezinfekčností. Tyto skutečnosti samozřejmě vedly k rozpačitému začátku této zkrácené sezony. V průběhu letních měsíců se však situace postupně zlepšovala, návštěvníků přibývalo a navzdory přísným opatřením vycházeli z jeskyní návštěvníci veskrze spokojeni. Stejně jako loni byl počet domácích turistů výrazně vyšší oproti zahraničním.

Ani setrvávající komplikovaná situace nezabránila zajímavým doprovodným akcím týkajícím se jeskyní. Mezinárodní speleologická unie vyhlásila rok 2021 Rokem jeskyní a krasu s mottem: „Objev, poznej a chraň.“ Účelem je přiblížit význam a jedinečnost jeskyní a krasových oblastí běžným lidem, kteří si tyto aspekty mnohdy neuvědomují. Krasové oblasti a jeskyně jsou světem specifickým. Nejde jen o prostory v podzemí a další krasové jevy. Mají odlišné mikroklima, žijí zde unikátní živočichové a krasové vody jsou mimořádně významné pro ekosystém i lidstvo. Ochrana jeskyní a krasových oblastí je velmi

důležitá a je nutno tuto skutečnost šířit do podvědomí lidí. V rámci Mezinárodního roku jeskyní a krasu bylo zorganizováno několik akcí. Tou nejvýznamnější byla odborná konference k problematice udržitelného rozvoje v krasových oblastech s názvem „Kras, jeskyně a lidé“, která proběhla ve dnech 17. až 18. 9. 2021 pod záštitou Union Internationale de Spéléologie a hejtmána Jihomoravského kraje Mgr. Jana Groliacha a za podpory Ministerstva životního prostředí ČR. Hlavním organizátorem tohoto setkání skoro devadesáti účastníků byla Správa jeskyní ČR, spoluorganizátory pak Agentura ochrany přírody

a krajiny ČR, Česká speleologická společnost a Česká geologická služba. Během této úspěšné akce zaznělo celkem 28 přednášek a prezentací. Všechny referáty přednesené na konferenci vyjdou do konce roku ve sborníku, který vydá Správa jeskyní ČR jako další díl odborné ediční řady Acta speleologica.

Odborná činnost pokračovala

Od začátku sezony se také návštěvníci Punkevních jeskyní mohou seznámit s některými odbornými činnostmi v krasovém podzemí v expozici vybudované k Roku jeskyní a krasu v areálu provozní budovy. Na devíti expozičních panelech jsou

prezentovány výsledky prací a výzkumu několika institucí.

Podobně jako loni proběhla na území celé České republiky akce Archeologické léto organizovaná Archeologickým ústavem AV ČR. Ve spolupráci se Správou jeskyní ČR proběhlo v letních měsících celkem šest speciálních exkurzí do Kateřinské jeskyně zaměřených na epigrafický výzkum nedávno objevených pravěkých jeskynních kreseb v této lokalitě. V této souvislosti je důležité poznamenat, že epigrafický výzkum uhlíkových čar v Kateřinské jeskyni, na kterém se podílí Správa jeskyní ČR, Univerzita Palackého v Olomouci a Ústav jaderné fyziky AV ČR, nadále pokračuje a další výsledky datování nedávno objevených kreseb budou do konce roku vyhodnoceny.

Ruku v ruce jdou také jeskyně s kulturou. V Mramorové síni Zbrašovských aragonitových jeskyní byla i v roce 2021 otevřena sezonní expozice uměleckých děl. Tentokrát od akademického architekta Libora Soštáka a má název „Můj rezavý svět“. V létě také proběhlo v areálech jeskyní několik hudebních koncertů v rámci Krasového hudebního léta. Na těchto akcích vystupoval se svými hosty houslový virtuos Jaroslav Svěcený.

Bez vážnějších komplikací také pokračuje realizace investiční projektů. Především jde o výstavbu Domu přírody Českého krasu v areálu Koněpruských jeskyní, kde kromě expozice vznikne i nové turistické zázemí a provozní prostory této oblíbené jeskyně. Dále pak pokračují práce na Návštěvnickém středisku Chýnovské jeskyně a probíhá instalace dalších diorám v Mladečských jeskyních.

Hlavní turistická sezona plná epidemiologických opatření a omezení je minulostí. Za dané situace ji může Správa jeskyní ČR považovat za úspěšnou. Pokud se situace v naší zemi nebude zhoršovat, některé zpřístupněné jeskyně zůstanou pro veřejnost otevřeny i v zimních měsících. Nezbyývá než si přát, abychom do další sezony vstupovali v obvyklém čase a bez větších komplikací.

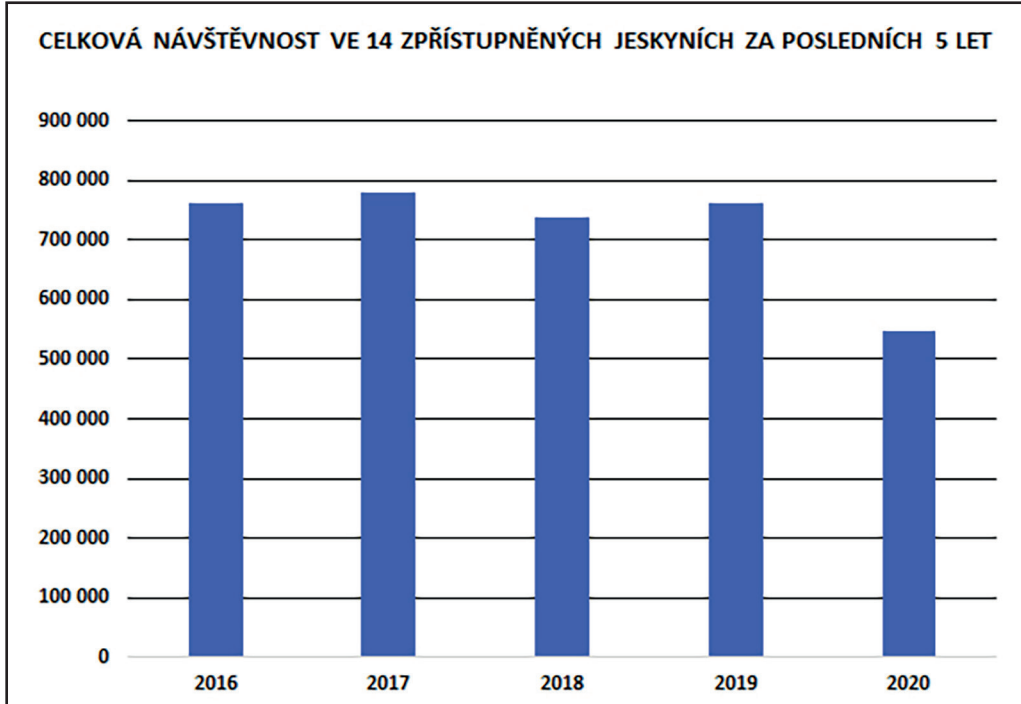
Návštěvníci na dně propasti Macochy po rozvolnění. Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

Odběry vzorků dalších nedávno nalezených uhlíkových kreseb v Kateřinské jeskyni. Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

Návštěvníci Punkevních jeskyní s rouškami. Foto Petr Zajíček, archiv SJČR

Vývoj návštěvnosti zpřístupněných jeskyní v ČR. Zdroj: Správa jeskyní ČR. Vypracoval Petr Zajíček